

**За нов интегритет между отбранителната промишленост и
Министерството на отбраната в интерес на българските граждани
и военната сигурност на България**

**майор о.р. Манол Тенчев, експерт по
национална сигурност и отбрана към Съюза
на военноинвалидите и военнопострадалите**

Въпреки заявените във Втората бяла книга (2010 г.) намерения за инвестиции в българската отбранителна индустрия, засега взаимодействието и взаимноизгодното сътрудничество между предприятията от този сектор на икономиката и Министерството на отбраната (МО) като цяло, си остават само в сферата на добрите пожелания. Необходимо е създаденият вече Индустриален форум да излезне от рамките на формалните сдружения и да се превърне в работещ орган, търсещ взаимната обвързаност между съвременните потребности на Българската армия (БА) и технологичните възможности на българските предприятия за задоволяването им.

Днес редица държави от различни региони на света (вкл. и на Балканите) разчитат на собствения си конструкторски и производствен капацитет за задоволяване на нуждите на националните си армии в областта на лекото въоръжение и екипировката. Добре известно е, че България разполага с достатъчен експертен конструкторски, технологичен и производствен потенциал в тази област. Затова буди недоумение факта, че досега той не се използваше в достатъчен обем от предишните ръководства на МО.

Това в пълна степен важи и по отношение на въоръжаването на първата ни батальонна пехотна бойна група. За нито едно от съставните подразделения на групата не е закупено българско въоръжение. Такова можеше да осигури българската фирма АРКУС – АД, чрез произвежданите от нея 40x46 мм подцевни гранатомети за АК-47 - „ARCUS-40”, както и цялата гама боеприпаси за тях. Те са приети на въоръжение, но МО явно не желае да ги достави на войските. Това съществено би повишило огневата мощ на отделенията и взводовете и би спомогнало за ефективното подавяне на живата сила на противника на разстояние до 400 м. при реални бойни действия в различни условия. Нещо, което се отчита и се прилага по единна методика в цялата американска армия и морската пехота.

Още през 1998 г. началникът на Генералния щаб ген. Михо Михов със своя заповед прие на въоръжение и произвежданият от АРКУС – АД пистолет 9x19 мм „Аркус 98” DA, представляващ изключително успешна българска модификация и изпълнение на

популярния в много натовски държави армейски „Браунинг”. „Българският Браунинг” е 15-заряден (капацитет, почти два пъти по-голям от този на щатния ПМ) и осигурява на личния състав достатъчно точен и мощен огън на къси разстояния. Но от 1998 г. досега МО е закупило само около 200 бр. от него, като по този начин се отбягва въвеждането на единния стандарт за pistolетните боеприпаси в НАТО. С него се съобрази дори и Пентагона, въпреки консерватизма и носталгията на американците по бойните „Колт”-ове 45-ти калибър.

Въпреки доказаните си бойни качества, повече от 15 години буксува и чисто българският проект за щурмова карабина на инж. Г. Бакалов (ЩКБ). Тя е достатъчно компактна, а цената ѝ (около \$ 250) е съпоставима с тази на автомат „Калашников” (АК-47). Цените на популярните и аналогични прототипи на съвременни армейски карабини, с които са въоръжени съюзниците ни от НАТО, обикновено надхвърлят \$ 800 за брой. При изпитанията, по групираност на попаденията, ЩКБ превъзхожда АК-47 в съотношение 3 : 1. Същевременно автоматът на инж. Бакалов безпроблемно може да се произвежда на технологичната линия за АК-47. ЩКБ разполага с възможности за прикрепване на щик-нож, подцевен гранатомет и оптически прибори.

Като че ли е дошло вече времето МО да подаде ръка на българския конструктор и на българско отбранително предприятие, за да се произведат първите серии от това оръжие, което поетапно да се въвежда на въоръжение в БА. ЩКБ едва ли бързо и тотално ще измести АК-47 като основно стрелково въоръжение на БА, но ще покаже на света възможностите на българската отбранителна индустрия да задоволява част от потребностите на националната си армия и да предлага качествена продукция за износ. За да се случи нещо добро винаги е необходимо да се направи първата стъпка. А тя може да се изрази във възлагането на поръчка за производство на ЩКБ с възприетият в НАТО стандартен боеприпас 5.56x45 мм, с които първоначално и експериментално да се въоръжат една рота от Специалните сили и една от състава на механизирани бригади на Сухопътните войски. След това армията ще се произнесе дали това оръжие е достатъчно надеждно и подходящо за серийно производство и масирано превъоръжаване. Ако това не се случи, не можем да се надяваме други армии да проявяват интерес, за да се премине към масово серийно производство и доставки зад граница.

Разбира се, това не са единствените области за сътрудничество и осъществяване на интегритет в политиката и практическото взаимодействие между МО и отбранителната ни индустрия. По-важното е да се започне от някъде. В този смисъл инициативата и активността следва да бъдат двустранни, координирани и насочени към бъдещето.